

ALI-2111/3101 våren 2007

Fantastisk litteratur og science fiction: kursprogram

De to emnene ALI-2111 og ALI-3101 har felles tema: Fantastisk litteratur og science fiction. Fantastisk litteratur ses på i utgangspunktet som en sjanger som innbefatter eller overlapper med mange sjangre; ikke bare science fiction, men også fantasy, gotikk, skrekk, eventyr, utopi, osv. Emnet kommer til gi kunnskaper om både de historiske utviklingene og de strukturelle kjennetegnene til hele feltet fantastisk litteratur, med særlig fokus på science fiction og dens posisjonering innenfor dette feltet.

Pensum er også felles for de to emnene. Den ene delen består av en rekke utvalgte tekster fra de formene som er mest vanlig i den fantastiske litteraturen og science fiction: noveller, langnoveller og romaner. Utvalget spenner over flere nasjonale tradisjoner og tidsepoker fra romantikken og framover. Utvalget innbefatter:

- Mary Shelleys *Frankenstein*, som er både en gotisk skrekkroman og ofte sett på som den første science fiction-romanen
- en del tidlige fantastiske langnoveller med skrekkinnslag
- flere science fiction-tekster, både tradisjonelle og eksperimentelle, både orientert mot det tekniske og det sosiale, noen med utopisk eller dystopiske innslag
- en fantasy-roman med innslag av science fiction (Richard Pullmans *Northern Lights*, begynnelsen på en trilogi)

Den andre delen av pensum består av teoritekster omkring fantastisk litteratur, science fiction og fantasy. Vi kommer til å ta utgangspunkt i Todorovs bok om det fantastiske når det gjelder feltet som helhet, og i en rekke artikler når det gjelder science fiction og fantasy. Alle tekstene er tilgjengelig på Akademisk Kvarter i form av bøker eller i de to kompendiene. Undervisningen kommer ikke til å dekke hele pensum; noe må leses på egen hånd.

Læring i klasserommet kommer til å foregå gjennom åpne diskusjoner med stor innslag av studentaktivitet. I utgangspunktet er det tenkt at vår tilnærming til fiksjonstekstene vi ser på kommer til å innbefatte elementer fra

- vanlig litteraturvitenskaplig beskrivelsemetode
- lesninger utfra sjanger
- kontekstualiseringer i forhold til samfunnshistorie og litteraturhistorie
- særlig fokus på temaer som kjønn, grenser, det ukjente, og det utopiske.

Siden i hvert fall tre av tekstene på pensum tar i bruk polare og arktiske diskurser, kommer også dette til å tas opp som tema, i tråd med emnets beliggenhet i Tromsø og fakultetets pågående forskningsprosjekt "Arktiske diskurser". I tillegg til å se på hva teoritekstene har å lære oss om de enkelte sjangrene, skal vi også i hver tilfelle ta opp til kritisk diskusjon hvordan de strategisk forsøker å innvirke på statusene til disse sjangrene, som til dels har blitt holdt utenfor det høytlitterære kanon.

Forskjellen mellom ALI-2111 og ALI-3101 ligger først og fremst i eksamenskravene. Påmeldte til ALI-2111 skal skrive en prosjektoppgave over oppgitt tema over en

begrenset periode med tid. Påmeldte til ALI-3101 skal selv utvikle en prosjektoppgave som skal leveres i slutten av semesteret (forøvrig samtidig med endelig innlevering på ALI-2111). Dessuten forventes det av deltakerne som er påmeldt ALI-3101 at de orienterer seg i større grad i relevant teori og sekundærlitteratur til verkene de arbeider med, og at innlevert tekst skal sjangermessig ligne en artikkelmanus. Det skal leveres inn utkast av oppgavene både for ALI-2111 og ALI-3101 før endelig innlevering, som skal kommenteres av faglærer. Oppgavene kan skrives på norsk, et annet skandinavisk språk, eller engelsk.

Eksamenskravene for ALI-2111 i mer detalj (hentet fra emnebeskrivelsen):

- *Arbeidskrav: En mindre oppgave (2-3 sider) over oppgitt emne leveres til fastsatt dato i løpet av semesteret. En første versjon leveres for veiledning tre uker før endelig innlevering. Arbeidskravet evalueres med godkjent/ikke godkjent.*
- *Vurderingsform: En prosjektoppgave (10 sider) over oppgitt emne leveres til fastsatt dato og danner grunnlaget for karakterfastsettelsen. Studentene får angitt tema for prosjektoppgaven 10 uker før innleveringsfristen. En første versjon leveres for veiledning tre uker før endelig innlevering. Emnet vurderes med bokstavkarakterer (A-F).*

Eksamenskravene for ALI-3101 i mer detalj (hentet fra emnebeskrivelsen):

- *Arbeidskrav: En prosjektbeskrivelse for prosjektoppgaven (2-3 sider, selvvalgt tema) leveres skriftlig og presenteres i plenum til fastsatt dato i løpet av semesteret. Arbeidskravet evalueres med godkjent/ikke godkjent.*
- *Vurderingsform: En prosjektoppgave (15 sider) over selvvalgt emne som skal leveres til fastsatt dato i slutten av semesteret, danner grunnlaget for karakterfastsettelsen. Studentene skal arbeide med oppgaven over hele semesteret, og en første versjon leveres til veiledning tre uker før endelig innlevering.*

Viktige hjelpemidler blir den metodiske terminologien som er å finne i metoderommet til Textpraxis-prosjektet (<http://textpraxis.uit.no/larings-og-forskningsverktoy>), samt et uvurdelig oppslagsverk, *The Encyclopedia of Science Fiction*, redigert av John Clute og Peter Nicholls (2. utg. London: Orbit, 1993; **UBTØ Is 82(03) Enc**), som er tilgjengelig på Universitetsbiblioteket. En praktisk oppslagsbok når det gjelder litteraturvitenskapelig terminologi ellers er *Litteraturvitenskapelig leksikon*, red. Jakob Lothe, Unni Solberg og Christian Refsum (Oslo: Kunnskapsforlaget, 1998; **UBTØ Is 82(03) Lot**). Kurset har egen vevside (<http://uit.no/humfak/8777/1>), der det kommer til å anbefales relevant ressurser på verdensvevet i forhold til de enkelte verkene.

Faglærer er Johan Schimanski; han har kontor A1007, telefonnummer 776 44231, og treffetid tirsdager 13.15 til 14.00.

uke 4: hvor skal vi?

torsdag 25. januar, 14.15-16.00 rom A3019

Hvem er vi?

Hva skal vi gjøre på kurset?

“Fantastisk litteratur”, “science fiction”, “fantasy”: hva vet vi allerede?

uke 5: å lese det fantastiske, å lese science fiction

torsdag 1. februar, 14.15-16.00 rom E0103

fredag 2. februar, 10.15-12.00 rom A1018

ALI-2111: arbeidskrav utleveres per epost og vevside (2. februar)

Todorov, *The Fantastic* kap. 2, 3, 4

Shippey, "At lære at læse science fiction"

Hoffmann, "The Sandman"

Delany, "Aye, and Gomorrah..."

uke 7: fra gotikk til science fiction

torsdag 15. februar, 14.15-16.00 rom E0103

fredag 16. februar, 10.15-12.00 rom A1018

Suvin, "On the Poetics of the Science Fiction Genre"

Suvin, *Metamorphoses of Science Fiction* [utdrag 63-84]

Borgzinner, "Nattmat"

Shelley, *Frankenstein*

mandag 19. februar

ALI-2111: første utkast til arbeidskrav innleveres til faglærer per epost

uke 9: harde og myke virkeligheter

torsdag 1. mars, 14.15-16.00 rom A3019 (merk: ikke E0103 denne uken)

fredag 2. mars, 10.15-12.00 rom A1018

Broderick, *Reading by Starlight* [utdrag 49-63]

Brooke-Rose, *A Rhetoric of the Unreal* [utdrag 72-102]

Todorov, *The Fantastic* kap. 10

Asimov, "Nightfall"

Le Guin, *The Left Hand of Darkness*

mandag 12. mars

ALI-2111: arbeidskrav innleveres til faglærer per epost

mandag 19. mars

ALI-2111: prosjektoppgave utleveres per epost og vevside

uke 11: utopi og kritikk

torsdag 15. mars, 14.15-16.00 rom E0103

fredag 16. mars, 10.15-12.00 rom A1018

Barr, "Feminist Fabulation"

James, "Utopias and Anti-Utopias"

Carter, "The Erl-King"

Piercy, *He, She and It*

mandag 19. mars

ALI-2111: prosjektoppgave utleveres per epost og vevside

uke 13: fantasy

torsdag 29. mars, 14.15-16.00 rom E0103

fredag 30. mars, 10.15-12.00 rom A1018

Todorov, *The Fantastic* kap. 1

Presentasjoner av prosjektbeskrivelser fra ALI-3101-deltakere.

Tolkien, "On Fairy-Stories"

Pullman, *Northern Lights*

uke 16: slipstream

torsdag 19. april, 14.15-16.00 rom E0103

fredag 20. april, 10.15-12.00 rom A1018

Delany, "Overvejelser over historiske modeller"

McHale, *Postmodernist Fiction*. [utdrag 59-72]

Luckhurst, "The Many Deaths of Science Fiction"

Borges, "Tlön, Uqbar, Orbis Tertius"

Strugatsky, "Wanderers and Travellers"

Zoline, "The Heat Death of the Universe"

mandag 7. mai

første utkast av alle prosjektoppgaver innleveres per epost til faglærer

tirsdag 29. mai, før kl. 12.00

alle prosjektoppgaver innleveres i papirversjon på ekspedisjonskontor